

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 182/2024 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 1/2025 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Kirsi Miettinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- lainsäädäntöneuvos Liisa Leppävirta, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Antti Helin, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Meeri Blomberg, tietosuojavaltuutetun toimisto
- johtava asiantuntija Susanna Metsälampi, Liikenne- ja viestintävirasto
- toimialajohtaja Juuso Kummala, Väylävirasto
- logistiikan kehittämisspäälikkö Teemu Heikura, Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy
- toiminnanjohtaja Marko Forsblom, Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia liikenteen palveluista.

Esityksellä täydennettäisiin ja täsmennettäisiin vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönottoa koskevaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta sekä sähköisiä kuljetustietoja koskevaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta. Esityksellä säädettäisiin asetusten edellyttämien kansallisten tiedonvaihtojärjestelmien järjestämisestä. Tehtävät osoitettaisiin osin Liikenne- ja viestintävirastolle ja osin Väylävirastolle. Kyse olisi uusista viranomaistehtävistä. Virastot voisivat kuitenkin hankkia tietopalvelut Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä.

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2025 vp

Lisäksi esitykseen sisältyy eräitä muita tietosäätelyyn tehtäviä päivityksiä ja tarkennuksia. Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta pyritään parantamaan, liikenneasioiden rekisteristä luovutettaviin tietoihin lisätään joitakin tietolajeja, ja julkista valtaa käyttävien henkilöiden yhteystietojen saatavuutta pyritään edistämään.

Lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

(1) Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että liikenteen digitalisaatiota, liikennejärjestelmän tehokkuutta ja markkinoiden toimivuutta sekä uudenlaisten liiketoiminta- ja palvelumallien kehittymistä pyritään edistämään myös tietoa koskevan säätelyn keinoin.

Julkisuuslain soveltaminen

(2) Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:lle siirrettyjä tehtäviä hoidettaessa tähän toimintaan ei sovelleta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Julkisuuslain 4 §:n 2 momentin mukaan se, mitä viranomaisesta säädetään, koskee myös lain tai asetuksen taikka lain tai asetuksen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen perusteella julkista tehtävää hoitavia yhteisöjä, laitoksia, säätiöitä ja yksityisiä henkilöitä niiden käyttäessä julkista valtaa. Saadun selvityksen mukaan nyt käsitellyssä olevassa esityksessä tarkoitetuissa tehtävissä on kyse lähinnä viranomaista avustavista tehtävistä eikä niihin sisälly julkisen vallan käyttöä. Lisäksi näissä tehtävissä syntyy käytännössä erittäin vähän tai ei lainkaan sellaisia asiakirjoja, joihin julkisuuslaki voisi kohdistua.

(3) Perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan PeVL 1/2025 vp kuitenkin huomiota myös julkisuuslain 5 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan lakia sovelletaan myös asiakirjaan, joka on laadittu viranomaisen antaman toimeksiannon johdosta. Liikenne- ja viestintävaliokunta toteaa selvyyden vuoksi ja tarpeettomien tulkintaongelmien välttämiseksi, että julkisuuslaki voi tulla sovellettavaksi julkisuuslain 5 §:n 2 momentin perusteella liikenteenohjausyhtiön hoitaessa lakiehdotuksessa sille siirrettäväksi tarkoitettuja tehtäviä.

Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä perintätoimintaa harjoittaville

(4) Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota myös ehdotettuun 231 §:n 4 momentin säätelyyn, jonka perusteella tietoja voidaan luovutuskieltojen estämättä luovuttaa rekisteritunnuksen perusteella myös yksityisille pysäköinninvalvontayhtiöille. Saadun selvityksen mukaan esityksessä on tältä osin kysymys lähinnä nykyisen säätelyn selkeyttämisestä, jolla varmistetaan pysäköinnin valvonnan toimivuus ja siihen liittyvä yhteiskunnallinen tarve.

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2025 vp

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

(5) Asian käsittelyn ja asiantuntijakuulemisen yhteydessä on käyty keskustelua ja tuotu esille ehdotuksia myös esitystä pidemmälle menevistä lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta koskevista toimenpiteistä. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta edistetään myös jatkossa.

(6) Valiokunnan saaman selvityksen mukaan yhteentoimivuutta kehitetään muun muassa osana kansallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpanoa ja kehittämistä. Lisäksi EU-tasolla on parhaillaan valmisteilla ja odotettavissa useampia sellaisia sääntelyaloitteita, joilla voi olla merkitystä asian kannalta. Liikenne- ja viestintäministeriön antaman selvityksen mukaan mahdolliset kansalliset lisätoimet on tarkoituksenmukaista arvioida ja käynnistää vasta kyseisen EU-sääntelyn antamisen jälkeen.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

154 §. Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot. Perustuslakivaliokunta ja oikeusministeriö kiinnittivät lausunnoissaan huomiota esityksen 154 d §:n ja voimassa olevan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 154 §:n 2 momentin päällekkäisyyteen rikosoikeudellista virkavastuuta ja vahingonkorvausta koskevan sääntelyn osalta. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta on poistanut voimassa olevan lain 154 §:n 2 momentista päällekkäisen sääntelyn tarpeettomana. Kyseinen säännös ei sisällynyt hallituksen esitykseen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 182/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

liikenteen palveluista annettu lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 216 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 299/2021,
muutetaan 6 §:n 2 momentin 3 kohta, **154 §:n 2 momentti**, 155 §:n 1 momentin 1 kohta, 197 §:n 3 momentti, 216 §:n 1 momentin 3 kohta, 227 §:n 1 momentti ja 231 §:n 4 momentti,

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2025 vp

sellaisina kuin niistä ovat 154 §:n 2 momentti laissa 198/2021, 197 §:n 3 momentti laissa 1256/2020, 216 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 299/2021, 227 §:n 1 momentti laeissa 301/2018 ja 299/2021 sekä 231 §:n 4 momentti laissa 301/2018,

lisätään lakiin uusi 154 b—d §, 157 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 371/2019, uusi 3 momentti ja lakiin uusi 188 a ja 203 a § seuraavasti:

6 §

Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle:

3) jota tai jonka Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksi- tai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

154 § (Uusi)

Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot

Edellä 1 momentissa tarkoitetun rajapinnan ja rajapinnan käyttämiseksi tarvittavan muun tietoineiston verkko-osoite tai -osoitteet sekä näiden päivitykset on ilmoitettava Liikenne- ja viestintäviraston osoittamaan tietojärjestelmään tallennettavaksi ennen toiminnan aloittamista tai päivityksen osalta heti kun uusi osoite on tiedossa. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tietopalvelusta, johon verkko-osoite tai -osoitteet sekä näiden päivitykset on ilmoitettava. Liikenne- ja viestintävirasto voi hankkia tietopalvelun sekä siihen liittyvät välittömät tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävät Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä 213 §:n mukaisesti.

154 b §

Lataus- ja tankkauspisteitä koskevat tiedot

Vaihtoehtoisten polttoaineiden yleisesti saatavilla olevien lataus- ja tankkauspisteiden ylläpitäjä vastaa lataus- ja tankkauspisteitä koskevien tietojen saatavuudesta ottamalla käyttöön ohjelmointirajapinnan ja toimittamalla sitä koskevat tiedot kansalliselle yhteyspisteelle vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1804, jäljempänä *jakehuinfra-asetus*, 20 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

Väylävirasto vastaa kansallisesta yhteyspisteestä, johon 1 momentissa tarkoitetut tiedot on toimitettava. Väylävirasto voi hankkia sitä koskevan tietopalvelun sekä siihen liittyvät välittömät tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävät Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä.

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2025 vp

154 c §

Sähköisten kuljetustietojen tiedonvaihtojärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa sähköisistä kuljetustiedoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1056 edellyttämästä kansallisesta tiedonvaihtojärjestelmästä. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös hankkia tiedonvaihtojärjestelmän sekä siihen liittyvät välittömät tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävät Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä.

154 d §

Tietopalvelun tuottajan palveluksessa olevan vastuu

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 154, 154 a, 154 b ja 154 c §:ssä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

155 §

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

Tie- ja raideliikenteen henkilökuljetuspalvelun tarjoajan, välityspalvelun tarjoajan tai näiden puolesta lippu- ja maksujärjestelmästä vastaavan toimijan on avattava liikkumispalvelun tarjoajille ja yhdistämispalvelun tarjoajille pääsy lippu- ja maksujärjestelmänsä myyntirajapintaan, jonka kautta voi ilman käyttöä rajoittavia ehtoja:

1) hankkia vähintään perushintaisen kertamatkan oikeuttavan lipputuotteen, johon perustuvan matkustusosoikeuden on oltava todennettavissa helpolla tavalla yleiskäyttöisen teknologian avulla, ja sitä mahdollisesti koskevan muutos- ja peruutusmahdollisuuden; tai

---

157 §

Yhteentoimivuuden edistäminen julkisissa hankinnoissa

Jäljempänä 181 ja 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen on edistettävä eri toimijoiden välistä lippuyhteistyötä julkaisemalla lippuyhteistyötä koskevat yleiset sopimusehdot. Lippuyhteistyötä koskevien sopimusehtojen on oltava oikeudenmukaisia, kohtuullisia ja syrjimättömiä.

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2025 vp

188 a §

Jakeluinfra-asetuksessa tarkoitettu tunnisterekisteriorganisaatio

Liikenne- ja viestintävirasto on jakeluinfra-asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tunnisterekisteriorganisaatio, joka myöntää ja hallinnoi yksilöllisiä tunniste-koodeja, joiden avulla voidaan tunnistaa ainakin latauspisteiden ylläpitäjät ja liikkumispalvelun tarjoajat.

Liikenne- ja viestintävirasto saa julkaista verkkosivuillaan tiedot antamistaan tunniste-koodeista ja niiden haltijoista. Julkaistavat tiedot eivät saa sisältää henkilötietoja.

23 luku

Viranomaistehtävien hoitaminen

197 §

Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajaluvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, henkilöluvan hakijasta ja haltijasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua organisaatiohenkilöstä ja mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitettua organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. Liikenne- ja viestintävirastolla on edelleen oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta vastaavat tiedot 16 §:ssä tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisesta ammattimaisesta tavarankuljetusta harjoittavasta palveluntarjoajasta, 7 luvussa tarkoitettua kaupunkiraideliikenteen harjoittajasta, 127 ja 135 §:ssä tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajasta sekä 176 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisesta välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajasta. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä.

---

203 a §

Julkista valtaa käyttävien henkilöiden tietojen julkaiseminen

Liikenne- ja viestintävirasto saa julkaista verkkosivuillaan 37 §:ssä tarkoitettua kokeen arvioijan, 89 §:ssä tarkoitettua näytön vastaanottajan, 130 §:ssä tarkoitettua tarkastuslentäjän, 204—207 §:ssä tarkoitettua lääkärin ja psykologin sekä 211 §:n 4 momentissa tarkoitettua kielitaitokokeen vastaanottajan ja tarkastuslentäjän pätevyysarvioijan nimen ja toiminnan harjoittamiseen liittyvät yhteystiedot, tiedon toimialueesta sekä tiedon siitä, mitä tehtävää henkilö on oikeutettu hoitamaan. Yhteystietoina saadaan julkaista puhelinnumero, sähköpostiosoite tai verkkosi-

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2025 vp

vu, sekä toimialueena kunta tai maakunta. Henkilöllä on kuitenkin oikeus kieltää tietojensa julkaiseminen.

216 §

Liikenneasioiden rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus

Liikenne- ja viestintävirasto pitää sähköisesti liikenneasioiden rekisteriä, joka sisältää tietoja:

3) henkilöluvista.

227 §

Tietojen luovuttaminen yksittäisluovutuksena liikenneasioiden rekisteristä

Jokaisella on oikeus saada yksittäisluovutuksena seuraavat tiedot:

1) yritys- ja yhteisötunnuksen, yrityksen nimen tai lupatunnuksen perusteella tiedot toiminnanharjoittajaluvan haltijan nimestä ja yhteystiedoista, lupatunnuksesta, luvan voimassaoloajasta ja vastuuhenkilön nimestä taikka, jos toiminnanharjoittaja on luonnollinen henkilö, etu- ja sukunimen, henkilötunnuksen tai muun yksilöivän tunnuksen perusteella tiedot toiminnanharjoittajan nimestä, työyhteystiedoista, lupatunnuksesta, luvan voimassaoloajasta ja vastuuhenkilön nimestä;

2) liikennevälineen yksilöivän tunnusteen perusteella tiedot liikennevälineestä sekä omistajan ja haltijan, käyttäjän ja edustajan nimestä sekä osoite- ja muista yhteystiedoista, yritys- ja yhteisötunnuksesta, katsastustiedoista, verotuksesta, kiinnityksestä sekä vakuutuksenottajasta, vakuutusyhtiöstä ja vakuutuksen voimassaolosta.

3) etu- ja sukunimen, henkilötunnuksen tai muun yksilöivän tunnuksen perusteella tiedot henkilön oikeudesta kuljettaa liikennevälinettä tai muusta henkilöluvan voimassaolosta ja laajuudesta;

4) etu- ja sukunimen, henkilötunnuksen tai muun yksilöivän tunnuksen perusteella tiedot henkilön suorittamasta 26 a §:ssä tarkoitettusta taksiliikenteen erityisryhmien kuljettajakoulutuksesta.

231 §

Tiedonluovutuksen rajoittaminen liikenneasioiden rekisteristä

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut luovutuskiekkot ja 3 momentissa tarkoitettu turvakielto eivät estä tiedon luovuttamista viranomaiselle tai laissa säädetyn tehtävän suorittamiseen. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut luovutuskiekkot eivät estä tiedon luovuttamista perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) mukaisesti rekisteröidyille perintätoiminnan harjoittajille velallisen selvittämistä ja saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) 1 §:ssä tarkoitettua eräänntyneen saatavan perintää varten, jos saatava liittyy liikenteeseen, ja tieto on välttämätön saatavan perimiseksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 4.3.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jouni Ovaska kesk
varapuheenjohtaja Timo Furuholm vas
jäsen Pekka Aittakumpu ps
jäsen Marko Asell sd
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Petri Huru ps
jäsen Aleks Jäntti kok
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Mats Löfström r
jäsen Anna-Kristiina Mikkonen sd
jäsen Martin Paasi kok
jäsen Pinja Perholehto sd
varajäsen Eerikki Viljanen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula